

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztőségi szállás
külső szénutca Sikóház, 36. számánál.

Előfizetheti Kolozsvárt Stein János úr középzetű könyvkereskedésében, valamint a szerkesztőségénél; vidékről minden postahivatalnál. Előfizetési díj félévre 6 pf. évnegyedre 3 pf.

Hirdetések 10 p. kr. beíratási bélyeg díj,
s minden négyhasábos egy sor után 4 p. kr.-nak Stein középzetű kereskedésébe beküldése mellett kiadatnak.

AZ EGYENLŐSÉG ÉSZLELETE.

I.

Az eszmét, miért több századok siker nélkül küzdöttek, e kor meghozá.

E kor az egyenlőség kora.

Az egyenlőség eszméjének, ha utángondolunk, alapját az emberiség rendeltetésében kell keresnünk. Több vér folyt ez isteni eszméért, mint mennyi a föld összes lakóinak ereit jelenleg átcsergi.

A tavasz csak fagyáló derek, s pusztító vihar után derülhet melegebb, hasznos növényeknek éltető évzaká. A természet rendes folyamat megelőzőt koránövények, míg a légkört tiszta napsugarak föl nem hevíték, pusztító hőtömeg által nyomtatnak el, vagy hideg dér dermeszti semmivé tavaszt hirdető tulbó életnedvüket.

Tapasztalat a növényzet országára, történelem az emberiség fejlődésére egyaránt tanuskodnak e tétel igazságáról.

De ha a növényt megkímélte is a pusztító korafergeteg, virágzása után is ápolni kell azt, hogy magvai érettségre juthassanak, mi a növényéletnek végeztelje.

Igy az egyenlőség virága is még nem cöl; s bár édes örömmeménnyel ragadja el a virágzásra juthatott kor a mult hasztalan küzdelmeire visszapiantó lelkét, melynek elvéül a virág megnyitott, az ige testté vált; de ez édes öröm terhes aggodalom természetes árnyától homálytaltatik mint előbbi természetes adójától, s a gondolkodó remeg a vészitől, mely érettségig még a magot, az általános szabadságot, fenyegeti.

Az egyenlőség, mi a hosszas elnyomatás kényszerített következményei után természetes önállásra nem rég vivá magát, még sokaktól félreértetik.

Némelyek a hosszas kiváltság állapotot megszokván, az egyenlőséget egy idétlen csodarémnek tekintik, s attól visszaborzadnak. Mások fogalomhiányból az egyenlőséget oly szélesre terjesztik, hogy kívánságuk valóulása valóban rém és életre nem való csodafajzat. Ugyanis utolsók szerint az egyenlőség abban áll, hogy egy embernek

esze, tehetsége, s vagyona, mint ezek eredménye, több ne legyen mint másnak; mindenki egyenlő öltönyben járjon, egyformán éljen és élvezzen, mindenki egyenlő rangban álljon.

E faj, mely okoskodik ész, képesség és megfontolás nélkül, mely jogot igényel ítéltelet hozni oly dolgok felett, mikről fogalommal nem bír, s mely a kivihetőségre s következményekre gondolni nem szokott, a polgárisult emberiségnek legnagyobb ellene, minden haladásnak megelőző gyilkosa, és vagy roszakaratu önző, kinek semmije nem lévén, pillanatig a másét kívánja élvezni, vagy örült ábrándozó, ki természetelleni kivihetlenséggel álmodozik.

Az egyenlőség elve, emberekre vive azt, csak anynyiban áll, mint kültermészetben az égtetekre, tudniük minden égtet behuzható e fogalom alá: csillagzat, s anynyiban egyenlő; de ezért senki nem tagadhatja, hogy egyik nagyobb, más kisebb, egyiknek első, másinak másodrangú szerep jutott a mindenség nagy gépezetében. Egyik fénysugárt áraszt, a másik ezt csak másától kölcsönzi.

Soha annyi ferde, különböző, egymástól eltérő eszmefogalom emberek közt nem létezett, mint jelenben. Átkos fogalomzavar látszik e kor felett zsarnokolni. Az emberek külön eltérő vagy szembeszökő fogalmakból akarnak magoknak fényes Bábelt építeni, mindenki önérzeteit erőködvén erősítő vakolatul tulmennyiségben az óriásépülethez kanalozni, és mint fényragaszt díszítményül arrásikárolni.

Ily heterogen anyagokból czélszerű és állandóságra számítható épületet alkotni nem csak nehéz, de lehetlen.

Az alkotmányoknak egyes épületnél úgy, mint államnál rokonmüknek és olyannak kell lenni, hogy az az építmény czéljának mentől inkább megfeleljen; e felett ahoz minden munkásnak, még az utolsó napszámosnak is az alaptervvel öszhangzó segédmunkálattal kell járulni.

Ha mi emberek, az állam végeztelje a szabadság, és emberiség végeztelje a boldogság, felé kívánunk az egyenlőség lépcsőzetén haladni, fel kell hagynunk az önzéssel, menekülnünk a balitéletektől, tisztába jönnünk a fogalmakkal, és azoknak szükségesképpen kifolyó eredményeivel. Meg kell vizsgálni mi jó, mi czélszerű, mi kivihető és igaz-

ságos? Ha e két utolsó nem illik tervünkre, a két első önként elesett.

Az emberek legtöbbben okoskodásuk úgy, mint tényekben is abban hibáznak, hogy a kivihetőségre nem gondolnak; az igazságosság helyébe pedig a jogosságot és emberszeretetet akarják helyettesíteni.

Az ily fogalomcsere a legveszedelmesebb, mert ha az igazságosságot helyettesítheti a szeretet, úgy miért ne lehetne ezt érdekszerint felcserélni az igazságtalansággal.

Már most az egyenlőségre, mint eszközre, s az általános szabadság előlépcsőzetére szorítkozva: tudjuk, mily különböző értelemben vétetik ez ma, s ismerjük az elledítés minden neveit, melyek e fogalmat eredeti jelentéséből kivetkőztetni megkísérlették.

Némelyek — s ezek még külszinleg a legemberiebben gondolkodók — egyekben bár elvetik a keresztyén vallástán elveit, a szeretetet, mint legmagasztosabb eszmét, abból kiragadják, és önczéljok kivételére azt az egyenlőség alapjául hirdetik, s ezt hamis czélzattal az elsőre fektetik. — Azt mondják: „hogy a szeretet elvéből foly az egyenlőség, s ha bennünk szeretet honol, testvéreinkkel egyenlőn kell megosztani mindenünket, és ha bármiből többet bírnunk, vétünk az egyenlőség magasztos czélja ellen, mert a természet egyenlőnek teremtett minden egyest, s ez egyenlőséget a keresztyén vallás parancsolja a kölcsönös szeretetben.”

De ha meggondoljuk, hogy az egyenlőség fogalmával a különbség legkisebb paránya sem egybeférhető; ha tudjuk, hogy az egyenlőség csupán a számtán elvont képzetében, és seholt egyebütt a nagy természetben, mint valóság, fel nem található; ha elgondoljuk, hogy az emberiség egyes egyőnei lelki s testi tehetségeikre nézve nem csak nem egyenlők, de még csak hasonlatban sem eltérésnélküliek: az első tétel, hogy a természet minden embert különbség nélkül egyenlővé teremtett, önként elenyészik. A szeretet pedig, melynek alapján a már általok is elég erősen nem hitt természeti egyenlőséget életben tartatni, s keményebb alaplazra fektetni akarják, a kivihetőségnél önként elenyészik; mivel a mi természet-

MAGYAR NŐ A TÁRSADALOMBAN. *)

Kolozsvár, márczius 11-kén, 1856.

I.

Kedves barátném! E sorokat már több év előtt irhattam volna; de nem érzem azon sugallást, mi vezeteli lépteinket. Ismered régi eszmémet, mely annyi szomorú órát szerzett nekem. Bajosan telik el egy nap, hogy egy vagy másként ne érezzem: asszony vagy s túr! mindenütt kiser e gondolat, s ha vagy egy percig elhagy is, a másik perc azt újra visszaidézi.

Ha a lapokban nemüket érdeklő tárgyat látok előfordulni, az az első, a mit elolvasok, sely jól jön, midőn azon semmitűd, de igen sokat ártó dicseletek helyett valódi gondolatokat találó. A „Vasárnapi Ujságban” Edvi Illés Pál felszólal az elhagyott nem mellett; a „Hölgyfutárban” Halmágyi S. sorait látam. — vegyék hálás köszönetemet s emlékül e könyveppet, mely e papírra hull, a midőn e sorokat írom.

Még a régi időben egy öreg nénémőli hallám, hogy e szavakkal kezdé egy lelkész beszédét: Siratom én az asszonyi nemet, siratom én!.. És tegye minden becsületes ember keét keblire s valja meg, hogy méltán lehet siratni mert fűldegesen, könnyelműben tekintve e faj, nevetségesnek is tetszhetik; de közelebb vizsgálva, úgy találjuk, hogy nagy seb ez, a mely hóvatovább mélyebbül — egy kevéssé időt kellene rászánni, fűrkészni e bajt és segítni, míg ideje.

A családok kicsiben az egész nagy családot, a nemzetet képezik. Ha a kisebb részek bomlásnak indulnak, ugyan mi lehet az egészből? Nem kellene éppen úgy mellőzni a nemzetnek fele részit; önállást, helyzetükhöz méltó kellene eszközölni,

*) Pár év előtt fővárosunkban szép reménnyel kecsesített mozzanatokról emlékeztek lapjaink a nőnevelés körül. A terveh vett szellemi mozgalom alapjául szép anyagi ajánlatok is tétettek. A nőnevelés kérdése élenken foglalkodtatta szellemidusabb honleányaink figyelmét. Egy párt az ezen érdek által sugallott gyöngéd női levelek közül volt szerencsénk lapunk számára megnyerni, melyet most közléstszünk, bizván ez úgy jövőjében, s egyszersmind beaválván azt, hogy a nőnevelés érdekében illetékes véleményező nem lehet egy-egy mévelt nőtől s anyánál Szerk.

— ez a se kunn, se benn, mint az ablakfája, káros befolyással leend az egészre.

Tudatlan anyáknak tudatlan gyermekek; a mit a gyermek kis korában lát és hall, az az alap, mely keblében letéve bármily körülményei közt az életnek nem engedí elveszni. Ha anyját a fin nem becsüli, s annak együgyűsége neki már kiskorában frköltséget enged gyakorolni, az egész életére befolyást gyakorland rá, ebből kiindulva itéli meg az egész nemzet, s ha vagy egyszer talál másokra, kik nem felelnek meg azon képzetnek, igaz ágtalan irántak s gorombán megítéli. Ha egy férfiú a tudományokban magának előnyöket szerez, becsületes tanusitnak iránta de nem elő mindenki szemébe mondani, beh ügyes, beh okos, beh derék ember az ur! igen de a nőnem irányában ez az illem: beh szép, beh kedves, beh kellemes, beh imádszra méltó! — pedig való az, miszerint semmi se illő, a mi nem jó, és semmi se jó, a mi nem illő.

Ha nincs okuk a szépelgésre, akkor még illedelemmel se igen találkozzunk a külső szépséggel nem bíró nő, s meddig tart a hízelgés? míg vannak okok azt tenni.

Az ember rabja a szokásoknak s nem csoda, ha a nők, kik megszokák a bűnököt, eltele az idő, azok helyett hidegséget vagy éppen gúnyt látnak, nem csoda mondom, ha helytelenséget követnek el tudatlanságukban; a férfiak végig tanulják az iskolákat, s mégis hanyat látnak, ki a tökéletességet csak valamennyiben is megközelítse? Többnyire azt tanulják meg, miként mutathatják magukat olyannak, a minők nem, s a nagyobb rész elég lelketlen egynehány nőnek semmivé tenni egész életét, ellopni egyetlen hármas kincsét, mi tiszta lelke, jó szíve s ártatlanságából áll, — és ezt nem számítják a becsületbeli hibák közé; mert ez már mindennapi dolog a mi társadalmunkban, a hol a czéltalan hódítások terén oly lelketlen vetelkedést látunk, pedig a gyenge feletti diadal az erőnek nem nagy dicsőség. Szegény magyar! ha nem hódíthatz már többé ellenséget, mint hajdan, tenkebledet gyilkolod s szakgatód ki rendre az erény virágait honod földéből.

Ismertem férfiut, a kinek minden törekvése oda irányult, hogy minél több ház nyugalmát megzavarja, a mire aztán büszke volt. És ez ember meghasodván, bámulatos leczkéket adott, hogy egy nőnek milyennek kell lenni, annak nem illik három lépésnél közelebből szólni egy férfival. Ismertem egy tudós-

őreget, a ki fiatal nejjével elhitte, hogy ha az ajtó fordítottját más után megfogja, azonnal a legnagyobb nyavalya ragadhat rá; de még a lehetet ha éri, abból is szörnyű veszedelmek következhetnek. Ebből aztán egy iszonyú rögösme fejlődött ki, a mely az együgyű, jó lélek legszebb korában történt sirbaszállást vont maga után. És mennyi élele példát tudnék még felhozni! de elhagynom, s csak azt kérde: miért kell elélekhez folyamodni? Mert nagy a tudatlanság! A ki tiszta értelemmel, szabad, elfogulatlan szízzel lép ki e mesterkelt korban a világ piaczára, annak nem kell izeesztgetés, mint a gyermeknek, hogy ne menjen a kúthoz, mert a béka belehúzza. Tudást a nemnek, csak tudást, de nem csak a pipereművészet körébeni felületes csintudást, hanem valódi ép, miyelt ést és nézze meg bárki, hogy rövid idő alatt milyen nemzedék áll elő, a melyből igazi magyar család-anyak kitelni, a kik az időnek bármely mostoha járásai alatt a férjnek támaszai, s a családi élet körében egy oly közszellem ápolói lesznek, melynek légkörében a gyermekek józan eszü honlhatnak és szelid, okos honleányoknak, nem pedig üres fejű, ledérkedő világfiaknak és kényeskedő, kaczer divathölgyeknek növekedjenek.

SIKÓ-FÜLÖP RÓZA.

TERMÉSZETRAJZI CZIKKEK.

A borszéki borviz.

(Folytatás.)

En 1851-ben egész novemberig múltattam Borszéken, hol naponként volt alkalmam azon változásokat észlelni, melyeket a különböző időjárás a borviz minőségében koronként okoz. Gondolom egy vendég előtt se maradt figyelem nélkül, például: a borviznek esős napok utáni gyengéssége — izetlensége — szóval ibatatlansága, annál kevésbbé kerülhetik ki a legcsékélyebb minőség s mennyiségi különbségek egy vegyész figyelmét, ki a vizet koronként elemző kísérleteket tett. Merem állítani, hogy egy éjjel képződött körlégi nedület lecsapódásának is van némi csékély befolyása a reggel felbuzgó borviz erejére. Legerősebb pedig a viz több napon át tartó hőség után esténként. Iy időben gyakran találam egy polgári font borvizben 20 szemer szabad

tagosítás által nyerhet lendületet gazdaságunk, midőn csak a tagosítás mentheti meg az erdélyi birtokosi osztályt a koldusbottól és midőn, hogy többet ez uttal ne hozzák fel, csak a tagosítás behozatalával érhetjük el nemzeti jólétünk anyagi alapját, mindezek mellett — mondó — akadnak egyesek, kik ez ellen izgatnak. Az ilyenekre midőn egyfelől bosszankodom, másfelől csak sajnálni tudom.

A lelkes és minden szép s jó iránt lelkesülő s.-sz.-györgyiek is, mint értesültem, megpendítették a tagosítás behozatalát, miben hogy mi előbb célt érjenek, lelkünkől öhajljuk.

Előre csak, előre, hazafiak! kövessétek a szent-katolnaiak nemes példáját, küzdjétek bátran az akadályokkal, győzzétek meg a vakhitben élőket, gyujtsátok meg előtűk a világosság lámpáját, ne lankadjon soha a közügyiránti lelkesedéstől, mert csak így és ez által lesz elérve ama nagy cél magas elhivatás mire Isten teremtett; — egyesek halvéleménye, ál-okoskodása ne tántorítson el titeket e jólétre vezető ösvényről!

S midőn még egyszer alkalomilag a háromszéki tagosításról, a szerkesztőség, engedelmével tán tüzetesebben értekezne: addig is szabadon nekem ez uttal az illető lelkész urat, mint a kik egyházi s magán körökben legtöbbször jönnek érintkezésbe a néppel, tisztelettel felkérni a tagosítás előmozdítására. Isten áldása lesz rajtuk s mindnyájunkon, ha fáradhatatlan buzgalommal járnak el ez ügyben.

Még egy köztudomásra való dolgot kell, mielőtt soraimat ez uttal bezárnám, a K. K. megírnom.

Kevéssel ez előtt peres ügyeim S.-Sz.-Györgyre szólítanak, éppen akkor menék be a járási hivatal irodájába, midőn ezen járás segéde, I. F. ur, a hivatalos napra berendelt járási-jegyzőnek lelkesen ajánlotta, hogy minden helység közönsége számára a K. K. hozassa meg a közpénztárból, melegen pártolva e közkezdességi lap szorgalmas olvasását s olvastatását.

Rögen nem érzett nemzeti örömtől dobogott föl keblem e szavak hallására, midőn irodalmunkat, e közös nemzeti kincsét, ily kezek által is pártoltatni láttam. *)

Üdvözeljük a t. cz. járási segéd urat ezen hazafias tetteért s köszönetet szavazunk neki ezennel. Vajha többen követnék ez utánzásra méltó példát tisztársai közül is.

A hivatal e szerint megtette az első lépést a községi könyvtárak felállítására; már most rajtunk a sor, hogy a többi megtegyük.

Községi könyvtár nélkül nincs értelem és felvilágosodás a nép között; azért hát állítsátok fel azokat lehető hamarsággal.

HUNÁRKAY.

Pályázati jelentés.

A gróf Lázár Kálmán ur által, jelen év ápril 9-kén a K. Közlöny 56-dik számában feltett 10 arany pályadíjra, mely egy — a nemzeti fejedelmek korából merített legjobb — történelmi beszélyért lesz oda ítélendő; jelen juniushó 25-kéig, mint kitűzött határidőre, a következő, számszerint négy, pályamunka küldetett be:

1-ször. „Történelmi beszély Mátyás korából,” jelégje: „En megtanultam, hogy a melyekben vagyok, azokkal megelégedjem. Biblia.”

2-ször. „Az utolsó kurucz,” jelégje: „Népem! te valál községem, melyről én sas felrepültem. Ossian.”

3-ször. „Ördög Balázs,” jelégje: „Quod metuit auge, qui scelus scelere obruit. Seneca.”

4-ször. „Saphira,” jelégje: „Saphira, die Saphir no mine digna fuit. Felsőszilvási sirirat.”

Fenczimzalt beszélyek megírására s odaítélés végett a pályázó gróf ur által kijelölt bírálókhöz átadattak. Kolozsvár, 1857. június 26-án.

DÓZSA DÁNIEL.

KOLOZSVÁRI NAPLÓ.

* Különös öröm fog el mindannyiszor, ha gyáripárunk fejlődéséről értesülünk. Közlebről jól esett hallanunk, hogy a csak-újfalusi üveggyár kolozsvári kereskedő Tauffer Ferencz ur kezére ment át, a ki azt újonnan rendezte, s oly korba akarja emelni, hogy a vidék e nemű szükségét s igényét kielégíteni képes legyen. Furcsa is az, hogy éppen hozzáunk oly kelyekről szállítják ma is az üveggyártmányok nagy részét, a hol az ehez szükséges nyers anyagok sokkal bajsabbban lelhetők mint nálunk. Vállalkozó ur, a mint hallók, szándékozik idővel finomabb, közzöbült üvegterméket is készíteni, s mi azt hisszük, hogy e cél el is érheti, és pedig elég haszonnal, főleg ha Erdélyben a szoda-gyártás körüli tervek is ki lesznek víve.

* Nem tudjuk mire vélni a dolgot; minket tartanak-e németeknek, vagy tán Pesten túlságosan szerelmeseink a német nyelvbe még a magyar lapok szerkesztősegei is? Elég az, hogy éppen most vetünk: „An die löbl Redaction des „Közlöny” címzett egy levelet Pestről, mely így hangzik: Löbl. Redaction! Wir haben die Ehre, Ihnen — ein Exemplar unseres politischen Journals einzusenden, und erlauben uns zugleich, Sie zum Tausche mit Ihren geschnittenen Blatte einzuladen sat. Redaction der „N. N.” Az a szép, hogy ez a meg nem nevezett lap magyar lap, akár címzett, akár tartalmát, akár a szerkesztőseget tekintjük.

* Sardinianban az uszortörvény eltöröltetett a kamat két-féle: törvényes és szerződés szerinti. A törvényes kamat pol-

gári ügyekben 5, kereskedelmiekben 6 százaléki, ha t. i. ez iránt nem rendelkeztek a szerződő felek. A szerződés szerinti kamat a felek szabad egyezkedésére van bízva, de ez iránt nyíltan, irásosan kell szerződni, hogy érvényes legyen. Poroszországból is hasonlóan tudósítanak.

* Ő cs. kir. Apostoli Felsége f. évi jun. 17-ki legfelsőbb határozata által Stancsics Mihály politikai menekültnek az in contumaciam reáitelt halálos büntetést, valamint az ellene kimondott vagyonelkobzást kegyelemből teljesen elengedni méltóztattott.

* Urhazy György hazánkfa szerkesztése mellett július 1-sőjéu kezdve esten egy új politikai napi lap jelenik meg: a „Magyar posta,” mely nem hosszas közleményekben, hanem néhány sorral ecsetelő és jellemző rövid tudósításokban teendő jelentést a nap politikai eseményei felől. Irodalmi részében tanulságos és mulató, e mellett az egész magyar irodalom mozgalmait figyelemmel kísérő cikkeket közöl; figyelemmel leendő a gazdasági, iparmozgalmi s kereskedelmi érdekekre is. Megjelenik 4-rétű felíven, szükség szerint egy, sőt másfél iven is. Előfizetés egész évre 8 pengő forint.

* A t. szerzők figyelemzetnek, miszerint a gróf Ráday Gedeon ur részéről kitűzött 40 arany pályadíjért versenyző vigjátékukat f. é. július 1-éig kell beküldeni, mert azontúl érkezendő művek nem fogadtatnak el. Pesten, jun. 21. 1857. Komlóssy Ferencz s. k. n. szính. könyvtárnok.

* „Délbáb” egy pár hét óta eltűnt szemünk előtt, a „Napkelet” delto nem jött fel nekünk. Hogy ez egyszerre történik, azon nem csodálkozunk, mert a természetben is nap nélkül nincs délbáb; de megváltjuk, mi nem szeretjük a napfogtyakozásokat, a délbáb meg itt bérceknél közt, hol az nagy ritkaság, plane érdekes tunemény. Egyebiránt, kellemetlen hideg, esős napok után, időjárásunk megint szép; reméljük tehát, hogy ismét megátjuk a „Napkelet”-et. mit okvetlen „Délbáb” kell, hogy kövessen, ha ugyan a pesti szerkesztősegek természetkönyvében más törvények n esenek, mint a Schöllerében. Addig is, a míg erről meggyőződünk, változatlan barátsággal maradunk, a kik voltunk.

* A pepszin nevű anyag, mely a gyenge gyomor emésztő nevét fölfrissíti s már sok esetben bámulatos hatásnak bizonyult be, egyszersmind a legártatlanabb gyógyszer; — de mint minden új dolog, igen helyesen, nem nyert egyszerre nagy népszerűséget a szakemberek közt. Ez dicsegetésre való orvosainknak. Magok a pepszin feltalálói se nyugodtak meg egyszerűen a gyógyszer hasznosságának tudományilag kétségbenvonhatlanságában. Itak és irak róla, melyben e kétségbe vonhatlanságot bizonyítják. Páris egyik legkitűnőbb orvosa egész könyvet írt a pepszin mellett. E könyv nem sokára magyar fordításban is meg fog jelenni. Irodalmilag is munkás pesti gyógyszerész Török József által átdolgozva és kiadva.

* Sárossy Gyulának „Az én albumom” című s szeptember elején megjelenendő almanachjából, mint egy előzűl s a netalan lankadó kíváncsiság fel-felcsiklandozásául, a szépirodalmi lapok néha egy-egy kitűnőbb költeményt hoznak a szerző megnevezése nélkül. Így közlebről a „Nő világ” is közöl egy „Bethlen Gábor itélete” című szép balladát, melynek a végére csillag alatt az a megjegyzés van téve, hogy „a t. közönség tudványaának a szerző neve fölfedezése vel annak idejében maga az album teendő eleget.” Mind igen szép dolog ez, hanem hát az a mennykötség, hogy az a ballada a „K. Közlöny” 60-dik számának tárczájában anno Domini 1857 április 21-én „Jutalmazás” cím alatt Mentovich Ferencz aláírással már megjelent, s az óta legalább is Erdélynek minden zugában ismerik, a mi különben kedvelt költemének, vagy az albumnak s tán a Nővilágnak se válik nagy kárára: legfőkébb mosolyognak egyet erdélyi olvasóink, meglehet szomorúan mosolyognak, hogy egy magyar költő és egy magyar lap szerkesztősege a Királyhágón túl oly kevés figyelemmel kíséri egy erdélyi magyar lap életét, mely e kis bércezes haza összes értelmiségének közreműködése mellett mind szebb hatásnak örvend s bátran követelheti már, hogy az egy és megoszthatlan magyar irodalom közönségeinek családi tűzhelyénél ne csak ne ignoráltsassék, de illő helyét elfoglalni hagyják.

K Ü L F Ö L D.

Anglia. Az alsóház jun. 12-ki ülésében, a parlamenti eskü módosítására vonatkozó bill, mely lehetővé teszi a zsidóknak a parlamentbe felvételét, meg lön szavazva. — The siger indítványa, miszerint ezen szavak: „a valódi keresztényi hitre” az esküformában meghagyassanak, éjfélig tartott vita után 341 szavazattal, 204 ellen elvetetett.

— Ferdinand Miksa főherczeg, ő cs. fensége jun. 15-én Londonba érkezett, s a pályaudvarban Albert kir. herczeg által, a királynő által pedig udvari személyzete közepett lön fogadva.

Franciaország. Jun. 22-re van a választási harc kitűzve. Melyik részen lesz a győzelem, ahoz nem fér most kétség; de mindenesetre hevesnek ígérkezik a választás napja, mert a nagynevű és kisnevű jelöltek minden oldalról oly sokan lesznek, hogy egy igen szép csepetaté nem maradhat ki. Páris városa bizony felteheti az Orbán süvegét, mert ott a megyékhez képest majdnem amerikai szabadság uralkodik. A kormány részéről ott csak is egyetlen egy ellenjelöltől látszanak tartani — és ez Cavaignac. A híres tábornok jóformán számolhat is a megválasztásra. Rá nézve az ellenzéki töredékek egyesek, a választási bizottság benne elvszerű republikanust talál, ki a köztársaságot a népfőiségnek is fölébe helyezte; a „Débats” pedig tisztelt benne a juniusi napok férfiat, mint a ki akkor örökös halára szerzett magának igényt. Azért is támadja meg őt a „Constitutionell” oly nagy szenvedélyesen, azt kívánván tőle, nyilatkozzék, az iránt, hogy leteendő-e az esküt vagy nem, mert ez utóbbi esetben az egész dolog csak comedia, csak demonstratio, minek történni nem szabad. Ez okból szándék is volt az eskütételt, köteleztetésül állítani fel a jelöltre nézve, de

a minek maga a császár ellene szólal, mivel ez által kirina a Cavaignactól félélem.

— Franciaországban a választási izgatások fel kezdik rázni a népet eddigi nagy közönyéből. Az ellenzék között tetemes a szakadozóság. A kék republikánusok sem tudnak a felállítandó névsorban egyesülni egymásközt, s mikép lehetne akkor remélni, hogy a vörösek velök kezét fogjark. Ez utóbbiak is készítették névsort, mely a democratia elszánt töredékét akarja képviselni. E névsoron állnak többek közt Barbes, Hugo Károly (Hugo V. fia) Malarme, a „Reform” egykori szerkesztője és Recourt orvos, a ki Sz. Antal-külvárosban nagyon kedvelt személyiség. Mint mondják, e harmadik névsor léteztéről hír a legitimistákat némileg megijesztette, minek következtése az lön, hogy ezen urak közül sokan nemválasztási céljokkal felhagytak. Az orleanisták is lassanként csak eltökélnék magokat a választási részvételre. Egy ezen pártbeli előkelő tag, midőn Cavaignac nevét a névsoron látna, így kiáltott volna föl: „E név oly hatást lön rám, mintha hallanám ariadót verni!” Cavaignac, Goudchaux, Bastide, Carnot és Garnier-Pages korántsem akarják a törvényhozó gyűlési követséget elfogadni; megválasztások csak alkalmat nyújtanak nekik demonstrálásra, minthogy céljuk a választást visszautasítani, nem határozhatván el magokat az eskü-lételtre. A republikánusok közti szakadás dacára is Carnot és Cavaignac, kivált ez utóbbi valószínűleg meg fognak választatni. Cavaignac tábornok megválasztása azt tanúsítaná, hogy amostanikormány ennyi idő alatt sem tett haladást, a főváros sajátképp közeposztályának véleményében.

U J P O S T A.

Ki hitte volna, hogy Páris városának szíve nem egészen a Napoleon császárré, vagy legalább e szívnek nagyrésze nem ő felségeé, a ki valóban semmit se mulasztott el az ingatlagnőszív megnyerhetésére, s imé e kaczér nőnek szerelme titkon az ellenzék felé hajlott, s jun. 22-kén mint a választási nagy napon napfényre jött a szerelmi titok, s a legújabb távirati sürgöny szerint „Párisnak számos választó kerületeiben ellenzéki jelöltek lőnek megválasztva, névszerint: Cavaignac, Labulaye, Carnot, Goudchaux, Havin, Bastide, Olivier.” Roppant horderejű lehet a főváros lakosságának ily színezetű választása, mert Páris nem egyhamar szűnik meg Franciaország irányadója lenni, s hogy a kormánynak is főgondja az ország-nak e szívét a magáénak vallhatni, ez természetes, mert hisz annak lüktetése visszahatnak az egész országra. Ez képezte azért a kormánynak is főgondalmát a közlebről napok alatt, Párisban kívánta leginkább a megveretést eltávoztatni, mint a következő szavakban elárulta: „Egyike az ellenzéki lapoknak mondá: hogy a Párisban özpontosított ország fog dönteni. De Páris meg fogja reményeit megfújni, s a Szajna-megye 350,000 választói nem fognak elválni azon kilencz millió választótól, a kik magukat a többi 84 megyében beirták.” És Páris elég udvariatlan vala e reményeket meghusítani s felpozsdult vére lázában nyilván kijelenteni azt, hogy a jelen kormány és a szabadság két nagy ellentét. A szabadelvű pártok magok a kormány ráta fel apathiajokból igenis szenvedélyes kitörése által azoknak ellenzéki törekvései ellen. A túlhevés kormánylapok addig ráncigálák a macska bajszát, hogy a jámbor állat őket egykissé megkör-mölte.

Mi lesz a kezdetnek vége, vagy a 22-ki kezdet minek leendő kezdete, ki tudná azt oly higany-természetű nemzetnél, mint a francia, előre megjósolni. Mint az „A. Allg. Z.”-nak írták Párisból még a választási csatanapok előtt, ott a legmagasb kormánykörökben nem csekély izgalom uralg. „Persigny gróf, a londoni franczia követ, néhány hete egy rövid látogatásra átrándult a császárhoz. Mint mindig, most is szabadabb elvű kormányzást iránt ajánlott. Véletlen megjelentére mint mindig egy kis földindulás állott be.

Persigny ajánlatainak nem kevés nyomatókat adott az a tapasztalás, miszerint a jelen választási mozgalomban csaknem egyetlen ellentét merült fel, tudniillik a kormány és szabadság közti. Befolyásos bonapartisták, tiszta, ingyenes odaadás emberei, azon reménnyel kecsegtetik magokat, hogy Persigny majd a választások után ismét bejutand a miniszteri tanácsba. Azonban míg a szabadelvű párt ily álomszerű reményekben kejeleg, a csacsógó „Advertiser” ismét egy falka fogolyról tud beszélni, a kiket a császári kormány Cayenne szigetre küldöz, hogy annak dögvészesség legét szívják a szabadság ahított friss lege helyett. Elég az, hogy Franciaországban most sokadalmi reggel van, s a közmondás szerint: kinek káros, kinek hasznos a vásár.

Bécsi bűrzés. Junius 22-dikán. Magyar urbéri pap. 80/2 Nemzeti kölcsön 85/2 Arany pénz 7/2, Ezüst 4/2

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

HIVATALOS HIRDETESEK.

Kivonatban.

A dézs-megyei cs. kir. törv. szék f. é. jun. 9-ről 2713 sz. a. csődöt hirdet szamosújvári kereskedő Merza Márton özszesz vagyonára. A hitelezők adják be oda követeléseiket f. é. auguszt. 31-ig, tömeggondnok ügyvéd Fodor Antal vagy helyettese Dézsi Károly ellen.

A m.-vásárhelyi cs. k. járás törv. szék f. é. jun. 10-ről 2728 sz. a. felhívja Mikó Károlyt v. örököseit, Jósza Jánost, Rákosi Sámuel, Kaptza Józsefet, Szöcs Sámuel, Csont Sámuel, gróf Vre-

courtot, Dézsei Ferenczet, Szabo Lászlót, Zold Józsefet, Bell Györgyöt, Földvári Károlyt és Domokos Sándor örököseit, ellenük dr. Scheitz Antal által a Jakabfi Ferencnek tartozó 7 váltó ft. 20 król 107 váltó ft. 20 kr. apóbb adósságok iránt indított kereset védelmére. Targyalási hatánap f. é. július 31-ke d. e. 9-kor Részökre kirendelt ügyvéd Jakab János.

Urbérkárpótlási tőke-utalványozás.

A m.-vásárhelyi cs. kir. megyei törv.

szék f. é. június 6-ról 2765 sz. a. tudatja, hogy báró Szentkereszti Zsuzsanna Petrichovich Horváth Albetnének kebele sz. iváni jósága után 1484 eft 44 1/2 kr és hátralekban 220 eft. 48 kr. kárpótlás van megrendelve. A követelésekre bejelentési határidő f. é. auguszt. 24-ke.

(207) N. 3475. — 1857.

Hivatalos idézés.

Alóltit tanács az alábbiakat ezennel hivatalosan felszólítja, ha ez országban tartózkodnának egy hónap alatt, ha pedig külföldön mulatnának, három hó alatt ez idézésnek e lapba történt beiktatásától számítva, e tanács előtt, hadkötelezettségük teljesítéséig végzet bizonyosabban megjelenni, hogy ha a kitűzött határidők siker nélkül eltelnek, magoknak fogják tulajdoníthatni ha a legfelsőbb nyomoncsozi szabály 36. és 37. szakaszaiban körülírt büntető eljárás irányukban alkalmaztatni fog.

Az első korosztályból: 48. Sorsz. Schuller József pinczer, Siebert Sándor szíjgyártó legény. A kolozsvári tanácsból, június 4-kén, 1857

(3—3)

Szám 2000. polg.

Urbérkárpótlási tőkék utalványozása iránt.

A szászvárosi cs. kir. megyei törvényszék közzé teszi, hogy az erdélyi országos földtehermentesítő bizottmány 1857. május 30-ról 5049, 5080, 5138 és 5139 sz. a. kelt jogérvényes felszámítási határozata által az alább következő kimutatásban kitért kárpótlási tőkékhez és hátralekamatok utalványoztatnak. Ennek fogva felszólítás tétetik, 1.) Hogy mindazok, a kik ezen kármentesített javak vagy jogok iránt igényeiket az 1853. máj. 29. diktől kelt császári patens (bír. törv. lap 100-dik száma) engedélye szerint az 1854-dik évi augusztus végével lejárt egy évi határidő alatt bíróság érvényesítették, magukat e tekintetben igazolták.

2.) Hogy mindazok, a kiket az érintett cs. nyilparancs engedelménye szerint visszaváltási jogainak érvényesítésére még hosszabb határidő illet, ezen jogi követelést okiratos kimutatás mellett bejelentni, vagy magukat a per megindítása felől igazolni tartoznak.

3.) Hogy mindazok, a kik a kárpótlási tőkére vagy annak kamataira igényt más jogcimből támasztanak, e tekintetben jogait érvényesítsék.

4.) Hogy mindazon hitelezők, a kik követelésüknek az 1856. ki. márc. 1-sője előtt eszközölt betáblázás nyomán elsőbbségi jogot szereztek, s a kárpótlási tőkéből leendő fizetésre vonatkozó igényüket érvényesíteni kívánják, ezt jelentésük be; ellenkező esetben mindezek a kárpótlási tőke utalványozása iránti tárgyalásból ki lesznek rekesztve és az 1. 2. és 3. alatt megjelölteknek csupán az leendő fentartva, hogy netalán jogait csak az ellen érvényesíthessék, a kinek követelési igénye a kárpótlási tőke és annak kamataira az utalványozástárgyalásnál elismertett. Ezen bejelentések és igazolások legelőbb 1857. dik évi augusztus 28-dikáig írásban benyújtandók, s azokban a bejelentő vezeték- és keresztnéve, minszintén lakhelye, valamint képviselőjének törvényesített felhatalmazása kell, hogy foglaltassék. A kárpótlási tőkék kirendelése iránti tárgyalásra hatánapul 1857. október 28-dika tűze. tik ki, a midőn reggeli 9 órakor a szászvárosi cs. k. megyei törvényszék irodájában mindazok, a kik az említett határidő előtt nevezett bejelentésüket vagy igény-kimutatásukat beszoigáltatták, ellátván magukat minden igények hitelesítésére szolgáló oklevelekkel, személyesen vagy felhatalmazatjaik által annál pontosabban jelenjenek meg, mivel ellenkező esetben úgy fognak tekinteni, mint a kik nem adták be igénykimutatást vagy más ilyen bejelentést. — Ezen hatánapon tekintet lesz a földadó-ideigleneg rectificatioja következtében netalán utólagosan liquidált kárpótlási tőkére is, melyhez azon hitelezők, a kik nem tettek bejelentést, a 4. pont alatti korlatok között minden igényüket elvesztik. A hirdetési határidő elmulasztása és a tárgyalási hatánapról elmaradás esetében az előbbi állapotai visszahelyezésnek helye nincs. Végre az illető felek értesítetnek, hogy a hatánapig bejövő kimutatások vagy bejelentések, valamint a netaláni folyamodások is a fizetetlen vagy azonnal felmondott adósságoknak az urbérkárpótlási tőkék utalványozása iránt, ezen megyei cs. k. törvényszék hivatali irodájában a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők.

Sor szám	Neve a kárpótlásra jogosítottnak	Neve a helységnek, melyben a birtok volt	A kárpótlás tárgya	A kárp. tőke mennyisége		A liquidált tőke kamatozásának kezdete	Kamathátralék 1848. jul. 1-sőjétől a kamatozás kezdetétig		Megjegyzés.
				frt	kr		frt	kr	
1.	Váradi Zsófia bokaji Fejérvári József neje.	Bokaj. Nyírmező. Bulbuk. Karpény.	3 jobbágytelek 25 h. 330 ☐ ö, 1 frt 10 kr kamat 3 jobbágytelek 15 hold 94 ☐ ö, 50 kr kamat 6 jobbágytelek 46 hold 373 ☐ ö, 50 kr kamat 2 jobbágytelek 7 hold 1203 ☐ ö, 50 kr kamat Összesen: 1738	588	8 3/4	Julius 1-jén 1857	347	59	Bokajra nézve a kárpótlás véglegesen; a többi községekre előlegesen szabatik ki.
2.	Fekete Mihály	N. Tóti	1 jobbágytelek, 8 hold 1265 ☐ ö, 1 frt kamat	175	48	Julius 1-jén 1857	50	—	A kárpótlás véglegesen kiszabatik
3.	Csanádi Károlyina Bokajban	Bokaj	3 jobbágytelek 26 hold 830 ☐ ö, 10 kr kamat	618	46 1/4	Julius 1-jén 1857	92	—	A kárpótlás véglegesen kiszabatik
4.	Pongrácz József Bokajban	a) Bokaj b) Wallomára c) Karpény d) Bulbuk	a) 15 j.-telek 76 h. 1435 ☐ ö, 1 frt 10 kr k. b) 12 j.-telek 68 hold 703 ☐ ö, 50 kr kamat c) 5 j.-telek 14 hold 981 ☐ ö, 50 kr kamat d) 1 j.-telek 100 ☐ ö, 50 kr kamat Összesen: 3179	1794	15 3/4	Julius 1-jén 1857	420	46	Bokajra véglegesen; a többi javakra nézve előlegesen szabatik ki

Szászváros, június 12-kén 1857.

A cs. k. kerületi törvényszék tanácsából.

Nem hivatalosok.

(208) (2—3)

HASZONBÉRBE ADANDÓ

1858. január 1-ső napjától több évekre egy a K-fejérvári kerületben Al-Gyógyon fekvő célszerű lakó- és gazdasághoz szükséges épületekkel el látott jóság melyhez tartoznak: fordulónként el vehető 550 veka (férfi) búza föld, török-búza vetés 100 — 120 veka, 150 szekér szénát termő két 4000 — 5000 vederre való szőlő, de melynek jelenleg 1/4 van mivelés alatt, helyben Al-Gyógyon két fogadó, egy három kövű lisztelő malom vásár vám, több taxás házak, zsellérek és cigányok, a maroson rév haszonbér, 12 faluban korcsomárlási jog, több számú szilvas kertek, Szászvárosban egy fogadó sat. Bővebben értekezhetni a szászvárosi postára utasítandó bérmentes levél által a tulajdonos gróf Kun Gothárdal.

(202) (2—3)
ELADÓ-HÁZ. A külső-magyarutczában, a ref. templom törszomszédjában, egy a szamosig terjedő gyümölcsösseel beültetett, rendezett kertel, s gazdasági épületekkel ellátott nagy terjedelmű telek, a rajta levő, több lakoszállyal álló házzal eladó. Értekezhetni a tulajdonossal, külső-magyarutcza 27-dik szám alatt.

(198)

(1—4)

A t. cz. földbirtos uraknak.

Ezennel van szerencsém az erdélyi t. cz. földbirtokos urakat tisztelettel értesíteni, hogy több bécsi bankár házoktól a

végleges kárpótlási tőkék

E czélból a bécsi bankárok alóltit képviselője Kolozsvárra megérkezett és a vásárlást meg is kezdette.

Kivánatra akár szóval, akár levélben, megkivántató utasításokat és felvilágosításokat is ad, a legkedvezőbb feltételek mellett előlegezéssel szolgál, vagy a szerződött egész összeget kész pénzzel ki is fizet, úgy mint, a birtokon levő adósságoknak törlesztését magára vállalja.

Hat valóképpen elfogad megbízásokat a t. cz. erdélyi földbirtokos uraktól a kik a cs. kir. szab. bécsi nemzeti banknál kölcsönt nyerni ohajtának.

Tauber Vilmos.

sz. ügynökségi tulajdonos Pestről, mint több bécsi bankár házaknak képviselője Erdélyben.

Lakás b. farkasutca b. Wesselényi ház 81 szám átellenében a színházal 1-ső emelet.

Bérbe adó birtok kerestetik.

Gazda-tiszti pályán 25 év lefolyta alatt folyvást működő egyén, egy közép-terjedésű, 1—2 ezer pengő forint bérig felruházott, célszerű gazdaság felállítására alkalmas repce és luczerna termesztésre használható, valamelyik várostól, ha lehet, országot-mintben 3—4 órányi távolságnál tovább nem eső, több évekre vagy angol bérlet-rendszerre bérbe adó birtokot keres.

Kiknek kiadó szándékuk volna, kéretnek a felvilágosításul szolgálható adatokat Kolozsvárad, tanár t. cz. Berde Aron urhoz bérmentes levélben beküldeni.

(203)

(3—6)

(51)

(5—12)

POPP fogorvosnak cs. k. kiz. szab.

Anatherin-szájvíze.

Egyetlen központi-szétküldési letéthely nagyban s kis részletekben:

Bécs, belváros, goldschmied-utca 604. sz.

Egy üveg ára használati leirattal 1 frt. 20 kr. pp.

Miután ezen, kiváló tekintélyek számos elismerő bizonyítványai által igazolt, a csaknem naponként fokozódó és sokszorosan növekedő háztartási szükségletnél szükségessé vált és megpróbált szájjvíz a magas és legmagasb uraságoktól, mint a fogak és szájrészek épentartására kitűnő övszerű használatú, valamint a leghimerevő orvosok által rendeltetik, minden földcséréstől egészen fölmentve érzem magamat.

A t. cz. közönségnek figyelmeztetésül.

Miután mind Bécsben, mind vitherin szájjvízemnek már használt gyanánt mint valódi árultatik, és családok, ösztönözve érzem magam, hogy minden üvegcének mottó bélyeg látható, jól beárva merülődésekről szíves értesí-

Popp J. G.

NOVÉNY-FOGPORA

anyonyira tisztítja a fogakat, hogy ennek naponkénti használata által nemcsak a renforgó eltávoítatik, hanem a fogak fehérsége és flom-sága mindig növekedik.

Bizományosok:

Kolozsvárt: Wolff J. gyógyszerész. Szebenben: Zóhrer Ferencz, J. Brassóban: Kim, Klockner és Hoffmann J. Szászvárosban: Leonhard F. J. M. Várhelyi: Fogarasy D. Medgyes: Orendi F. J. Segesvárt: Misselbacher B. J. Károlylejtérvárt: Megay F. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. K. Várhelyen: Kleber, gyógyszerész. Erzsébetvárosban: Schmidt F. Thordán; Wolff G. gyógyszerész. Balazsfalván: Kovrig Tivadar.